

9 Ennakoäänestysasiakirjojen käsittely vaalilautakunnissa Sisällys

9 Ennakoäänestysasiakirjojen käsittely vaalilautakunnissa.....	40
9.1 Lähetekuorten avaaminen ja tarkastaminen.....	40
9.1.1 Vaalilautakunnan kokouksen ajankohta	40
9.1.2 Tarkastusmenettelystä	40
9.1.3 Ennakoäänestysasiakirjojen säilyttäminen	41
9.1.4 Lähetekuorten avaaminen.....	41
9.1.5 Määräajan jälkeen saapuneet lähetekuoret	41
9.1.6 Väärään paikkaan saapuneen lähetekuoren edelleen toimittaminen.....	41
9.2 Ennakoäänestyksen hyväksyminen tai jättäminen huomioon ottamatta.....	41
9.3 Hyväksytyjen ennakoäänten merkitseminen äänioikeutettujen luetteloon.....	42
9.4 Hyväksytyjen vaalikuorien ja lähetekirjeiden käsittely.....	42

9.1 Lähetekuorten avaaminen ja tarkastaminen

9.1.1 Vaalilautakunnan kokouksen ajankohta

Seurakunnan vaalilautakunnalle saapuneet ennakoäänestysasiakirjat tarkastetaan vaalikuoria avaamatta kokouksessa, joka pidetään ennen vaalin alkamista siten, että vaaleja edeltävänä perjantaina eli 16.11.2018 ennen kello 16 saapuneet ennakoäänestysasiakirjat ehditään siinä käsitellä. (KVJ 2:31) Kokous voidaan aloittaa siis **perjantaina 16.11.2018 kello 16.**

Kaikki määräaikaan mennessä saapuneet ennakoäänestysasiakirjat on ehdittävä käsitellä. Vaalilautakunnan on tämän mukaisesti päätettävä kokousaikataulustaan.

9.1.2 Tarkastusmenettelystä

Vaalilautakunta voi käyttää omaa harkintaansa siinä, miten se käytännössä suorittaa ennakoäänestysasiakirjojen tarkastamisen. Vaalilautakunta voi päättää valmistavista toimenpiteistä ennen ennakoäänestysasiakirjojen käsittelyä varten pidettävää kokousta. Valmistaviin toimiin vaikuttaa ennen kaikkea se, kuinka paljon ennakoääniä on saapunut vaalilautakuntaan. Jos tarkastettavia ennakoäänestysasiakirjoja on odotettavissa vähän, voi päätösvaltainen vaalilautakunta itse tarkastaa kaikki asiakirjat kokouksessaan. Jos taas tarkastettavia ennakoäänestysasiakirjoja tulee runsaasti, vaalilautakunta voi päättää, että vaalilautakunnan sihteeri yhdessä avustavan henkilökunnan kanssa suorittaa ennakoäänestysasiakirjojen alustavan tarkastamisen vaalilautakunnan käsittelyä varten vaalilautakunnan antamien ohjeiden mukaisesti. Vaalilautakunnan on tällöin huolehdittava tarpeellisen valvonnan järjestämisestä. Vähintään kahden henkilön on oltava samanaikaisesti paikalla aina kun ennakoäänestysasiakirjoja käsitellään.

Tarkastamiseen liittyvät ratkaisut, kuten merkinnät vaalikuoriin ja äänioikeutettujen luetteloon, vaalilautakunnan on tehtävä päätösvaltaisessa kokoonpanossa. Vaalilautakunnan kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa.

9.1.3 Ennakkoäänestysasiakirjojen säilyttäminen

Vaalilautakuntaan saapuneet lähetekuoret sisältöineen on säilytettävä varmassa tallessa niin, että asiattomien pääsy niiden säilytyspaikkaan estetään. Vaalikuorten ja lähetekirjeiden säilyttäminen on turvattava jo siitä alkaen, kun ennakkoäänestysasiakirjoja alkaa saapua vaalilautakuntaan. Kaikki ennakkoäänestysasiakirjat tulee säilyttää yhdessä lukitussa paikassa.

9.1.4 Lähetekuorten avaaminen

Vaalilautakunnan tulee heti lähetekuoren saatuaan ennen sen avaamista ehdottomasti tarkistaa lähetekuorten osoitekentästä, että lähetekuori on sille osoitettu.

Kaikki määräaikaan mennessä saapuneet vaalilautakunnalle osoitetut lähetekuoret on avattava siten, ettei niiden sisältö vahingoitu. **Vaalikuoria ei missään tapauksessa saa avata tässä vaiheessa.**

Vielä tässä avaamisvaiheessa lähetekuoreissa olevia lähetekirjettä ja vaalikuorta ei saa erottaa toisistaan. Erottelu tehdään vasta sitten, kun vaalilautakunta on suorittanut ennakkotarkastuksen, jossa lähetekirje ja vaalikuori on jäljempänä selostetun mukaisesti hyväksytty.

9.1.5 Määräajan jälkeen saapuneet lähetekuoret

Määräajan jälkeen saapuneet lähetekuoret jätetään niitä avaamatta huomioon ottamatta. Määräajan jälkeen saapuneisiin kuoriin tehdään merkintä niiden saapumisajankohdasta.

9.1.6 Väärään paikkaan saapuneen lähetekuoren edelleen toimittaminen

Jos jokin lähetekuori on saapunut väärään paikkaan (jos vastaanottajaksi on merkitty jokin muu vaalilautakunta), on lähetekuori avaamattomana ja viipymättä toimitettava oikealle vastaanottajalle joko pikakirjeenä tai muutoin nopeasti.

9.2 Ennakkoäänestyksen hyväksyminen tai jättäminen huomioon ottamatta

Perusteet ennakkoäänestyksen huomioon ottamatta jättämiselle

Äänestys on jätettävä huomioon ottamatta, (KVJ 2:31)

- 1) jos ennakkoon äänestänyttä henkilöä ei ole merkitty äänioikeutettujen luetteloon äänioikeutetuksi;
- 2) jos lähetekirje on niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida päätellä, kuka henkilö on äänestänyt;
- 3) jos vaalikuori on avonainen tai leimaamaton taikka siihen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva tai muu asiaton merkintä; tai
- 4) jos henkilö on äänestänyt useaan kertaan.
- 5) Kotiäänestys on kohdissa 1-4 mainittujen syiden lisäksi jätettävä huomioon ottamatta, jos lähetekirjeestä puuttuu äänestyksessä läsnä olevan henkilön nimikirjoitus (KVJ 2:37,3).

Jokin huomaamattomuudesta johtuva vähäinen tai epäolennainen puutteellisuus tai epäselvyys lähetekirjeessä ei yleensä aiheuta ennakkoäänestyksen huomioon ottamatta jättämistä. Vaalilautakunnan tulee kussakin yksittäistapauksessa ratkaista asia ennakkoäänestysasiakirjoissa olevien tietojen ja mahdollisen muun saatavissa olevan selvityksen perusteella.

Vaalilautakunta voi viran puolesta itse hankkia lisäselvitystä ennakkoäänestyspaikan tai kotiaänestyksen vaalitoimitsijoilta sekä myös äänestäjältä itseltään, jos tämä on lähetekirjeestä selvitettävissä ja tavoitettavissa.

Jos henkilö on äänestänyt ennakkoon useammin kuin kerran, on kaikki äänestykset jätettävä huomioon ottamatta.

Huomioon ottamatta jättämisestä aiheutuvat toimenpiteet

Siitä, että äänestys on jätetty huomioon ottamatta, on tehtävä merkintä vaalilautakunnan pöytäkirjaan ja liitettävä siihen vaalikuori sisältöineen sekä lähetekirje ja lähetekuori (KVJ 2:31).

Kun äänestys jätetään ottamatta huomioon, äänioikeutettujen luetteloon ei tehdä minkäänlaista merkintää.

Ennakkoäänestyksen hyväksyminen

Jos ennakkoäänestystä ei jätetä huomioon ottamatta säädettyjen perusteiden perusteella, ennakkoäänestys on hyväksyttävä.

9.3 Hyväksytyjen ennakkoäänien merkitseminen äänioikeutettujen luetteloon

Jos lähetekirje ja vaalikuori hyväksytään, merkitään äänioikeutettujen luetteloon, että lähetekirjeessä mainittu henkilö on äänestänyt (KVJ 2:31).

Vaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että vaalipäivänä käytössä olevasta äänioikeutettujen luettelosta käy selvästi ja luotettavasti ilmi, ketkä äänioikeutetut ovat käyttäneet äänioikeutensa jo ennakkoäänestyksessä ja kenellä se on vielä käyttämättä vaalipäivän äänestyksessä.

9.4 Hyväksytyjen vaalikuorien ja lähetekirjeiden käsittely

Vaalikuoren etupuolelle tehdään merkintä, että äänestäjä on todettu äänioikeutetuksi. **Tässä vaiheessa vaalikuori erotetaan lähetekirjeestä.** Hyväksytyt vaalikuoret lasketaan sekä tarkastetaan, että niiden lukumäärä on sama kuin äänioikeutettujen luetteloon äänestäneiksi merkittyjen määrä. Tämän jälkeen hyväksytyt vaalikuoret on lähetekirjeistä eroteltuna säilytettävä avaamattomina varmassa tallessa. (KVJ 2:31)

Mikäli hyväksytyjen vaalikuorien määrät ja äänestäneiksi merkittyjen määrät poikkeavat toisistaan, laskenta on suoritettava uudelleen. Jos uudenkin laskennan jälkeen luvuissa on eroja, erotuksen syy on selvitettävä ja merkittävä pöytäkirjaan.